

וואלה! חדשות

עסקים

מדד החופש הכלכלי: ישראל מדשדשת מאחור

מאת: חן הלפרן, מערכת וואלה! חדשות
יום שני, 20 בספטמבר 2010, 9:23

על פי מכון ירושלים לחקר שווקים, ממוקמת ישראל במקום ה-81 מתוך 141 מדינות, מבחינת החופש הכלכלי בה. הציונים הנמוכים ביותר ניתנו בתחום הרגולציה, גודל והוצאות הממשלה

תגיות: מדד החופש הכלכלי

42 תת קטגוריות מרכיבות את הציון המשוכלל (Shutterstock)

מדינת ישראל מדורגת במקום ה-81 מתוך 141 מדינות בעולם במונחים של חופש כלכלי, כך עולה מדו"ח מדד החופש הכלכלי העולמי. על פי המדד, אותו פרסם הבוקר (שני) מכון ירושלים לחקר שווקים, ירדה ישראל ב-2008 שלושה מקומות, מהמקום ה-78 ב-2007. בין השאר עלה במדד, כי ישראל בולטת לטובה ביציבות השקל וחופש המסחר הבינלאומי, לעומת תחום הרגולציה, הוצאות הממשלה ביחס לתוצר, ועלויות הברוקרטיה והפיטורים.

מדד החופש הכלכלי מתייחס לחמישה תחומים: גודל הממשלה ביחס לכלל הפעילות הכלכלית במשק, יעילות מערכת המשפט וההגנה על זכויות קניין, יציבות המטבע, חופש המסחר הבינלאומי, ומידת הרגולציה על פעילות עסקית. לכל מדינה ניתן ציון בכל אחת מ-42 תת-קטגוריות של התחומים הללו, והציונים משוקללים למדד אחד של חופש כלכלי.

כאמור, התחום בו ישראל בולטת ביותר לרעה הוא גודל הממשלה, עבורו היא קיבלה ציון של 5.0 מתוך 10 (מקום 107). כמו כן, שיעור מס שולי גבוה (5.0) והוצאה ממשלתית גבוהה ביחס לתוצר (3.0) הורידו את מדד החופש הכלכלי של ישראל.

אולם גם ביחס למדינות סוציאל דמוקרטיות בעלות ממשלות גדולות, ישראל מפגרת בתחומים רבים. ישראל קיבלה ציון של 5.9 (מקום 62) עבור יעילות מערכת המשפט והגנה על זכויות קניין, בעוד שבתחום זה מדינות סקנדינביה תופסות 5 מ-6 המקומות המובילים. ציונים נמוכים במיוחד ניתנו לישראל על אכיפה משפטית של חוזים (3.5), ועל הגבלות על מכירת נדל"ן (5.6). בתחום הרגולציה ישראל מדורגת במקום ה-55 עם ציון של 6.7, הרבה אחרי מדינות כאיסלנד, דנמרק, שוודיה והולנד. ציון נמוך במיוחד קיבלה ישראל על עלויות בירוקרטיות (3.6) ועלויות פיטורין (1.6).

בנוסף, עלה מהמדד כי המצב הביטחוני פגע בחופש הכלכלי של ישראל ולא רק בגלל תקציב הביטחון הגדול. ראשית, משום שאחת הקטגוריות בוחנת את התנדבות לצבא, ועל כן בקטגוריה זו קיבלה ישראל ציון אפס, אך מעבר לכך, היא קיבלה ציון של 4.2 על מעורבות הצבא בתהליכים משפטיים ופוליטיים.

עוצמת השקל

מקום ראשון בחופש הכלכלי - הונג קונג (חיסרס)

את הציונים הטובים ביותר שלה קיבלה ישראל על יציבות המטבע (9.1, מקום 39) וחופש המסחר הבינלאומי (7.6, מקום 28). המיסוי הגבוה על יבוא מוצרים מסוימים כמו מכוניות וחלפים (3.1), וגודלו הצנוע של מגזר המסחר הבינלאומי (3.5), מנעו ממנה ציון גבוה יותר.

המדד מתייחס לנתונים משנת 2008, ומדרג את הונג קונג במקום הראשון, ואחריה סינגפור, ניו זילנד ושווייץ. המדינה הסובלת מהמחסור הגדול

ביותר בחופש כלכלי היא זימבבווה, ואחריה מיאנמר, אנגולה וונצואלה.

מדד החופש הכלכלי נערך מדי שנה על ידי מכון פרייזר הקנדי בשיתוף 75 מכוני מחקר ברחבי העולם, ביניהם מכון ירושלים לחקר שווקים. אבני היסוד לחופש כלכלי הם בחירה חופשית, סחר וולונטרי, החופש להתחרות והבטחת זכויות הקניין. מחקרים מראים כי אנשים חיים במדינות בעלות חופש כלכלי רב יותר נהנים מרמות גבוהות יותר של שגשוג כלכלי וחרות אישית, ומתוחלת חיים גבוהה יותר.

"המחקר מצא כי ישנו מתאם שלילי מובהק בין חופש כלכלי לבין תנודתיות בשווקים, כלומר חופש כלכלי מחזק את היציבות המאקרו-כלכלית", אומרת קורין סאור, מנכ"לית מכון ירושלים לחקר שווקים. "גם מצבם של העניים במדינות בעלות החופש הכלכלי הרב ביותר טוב יותר מזה של כלל האוכלוסייה במדינות החופשיות פחות. ההכנסה הממוצעת של העשירון התחתון ברבעון העליון של המדינות בדירוג החופש הכלכלי גבוהה יותר מפי שניים מההכנסה הממוצעת של כלל האוכלוסייה ברבעון התחתון של המדינות בדירוג", הוסיפה.

"ישראל התקדמה רבות מאז פורסם לראשונה מדד החופש הכלכלי ב-1980", אומרת סאור, "אולם בעשור האחרון, על אף כמה רפורמות חיוביות שביצעה, מדינות רבות מתקדמות בקצב מהיר יותר מישראל מבחינת קידום החופש הכלכלי. כדי להתמודד עם האתגרים הרבים הצפויים לה בעשורים הקרובים, על ישראל לטפח את עוצמתה הכלכלית. אין דרך טובה יותר לעשות זאת מאשר לבצע רפורמות נוספות אשר יקדמו את החופש הכלכלי בישראל."

וואלה! TradeOne היתרון שלך בשוק ההון.
מערכות מתקדמות למסחר בבורסה בת"א

